

מפעולות ועד הלשון

מונחי תברואה

בכסלו תש"ט הגישה המחלקה לתברואה באגף להיגיינה ציבורית של משרד הבריאות ללשכת ועד הלשון בתל-אביב רשימה של מונחי תברואה אנגליים וביקשה את תרגומם לעברית. לאחר שהוכן החומר על-ידי המזכירות המדעית של ועד הלשון בעזרתו של אינג' שרגא אירמאי, נדונה הרשימה בשתי קריאות בוועדה למונחי בניין בתל-אביב. בכל הישיבות המוקדשות לנושא זה נכחו ה"ה אשר ברש, א' ליליען ויהושע שטיינבוך ובקצתן גם ה"ה ד"ר ברזל, דוד טוביה, אהרן עמרמי וד"ר מ' שחם. כמזכיר הוועדה שימש ד"ר עלי איתן.

באדר תש"ט נשלחו הצעות הוועדה לחברי ועד הלשון ולבעלי-המקצוע לשם עיון וחוות-דעת. אחרי קבלת הערותיהם של ה"ה ש' אירמאי, ד"ר ז' בן-חיים, ש' ייבין, ש' פונרוב ונ' שיפריס ז"ל דנה הוועדה ברשימה בקריאה שלישית והגיעה לידי ההחלטות המתפרסמות כאן. רשימת מונחים זו באה להשלים ולתקן את רשימת מונחי הבראת מעונות, שיצאה בשנת תרפ"ח בזכרונות ועד הלשון העברית, מחברת ו' ע' 41—42. השינויים, שחלו בקצת מונחים, מקורם בהתפתחות המקצוע ובהתפתחות לשוננו בשלושים השנים מאז נקבעו המונחים שברשימה הראשונה.

drain pipe	צנור נקוץ	sanitation	תברואה
bi-transit waste, overflow pipe	צנור-ברוץ	sanitary	תברואי
by-pass]	צנור עוקף; צקיפה	installator	מתקין
developed length	ארץ הפרוש	installation	התקנה; מתקן
back-flow	זרם הפוך; זרימה הפוכה	sewage	שפכים
back-pressure	לחץ נגדי	waste	(מים) דלוחים
conductor, eaves gutter	מְרַב	soil	(מים) צואים
leader, down-spout	צנור-גשם, גשמה	industrial waste	שפכי תעשייה
branch interval	בינת הסעיפים	sludge	בציה
flashing, apron	סוככית	mud	רפש
house slant	משפך-בית	cesspool	בור-שפכים (אטום)
hydrant	הדרנט	cesspit	בור (שפכים) מתקחץ
bull-headed tee	קמץ רחב-רגל	combined sewer	ביב כולל
ball joint	מפרק-כדור	floor-drain	אביק-רצפה

urinal	משתנה	bell, hub	מצמדת
trap	מחסום	coupling	מצמדת כפולה תברייגית
siphonage	גשות (התרוקנות המחסום)	burr	חספסת
anti-siphonage pipe	צנור מונע גשות	bushing	תותב
sand-trap	מחסום-חול	caulking	חסימה
drum trap	מחסום תפי	caulking tool	מחסם
S-trap	מחסום עקל, מחסום-S	chase	בית-צנור
P-trap	מחסום קרוס, מחסום-P	close nipple	מחברת תברייגית
catch basin	תא לוכד	double nipple	מחברת כפולת-תברייג
crown	ברך עליונה	cup joint	מחבר-נביע
base	ברך תחתונה	die stock	תברוג
seal	חתם	drainage fitting, מתאם דרוג, מתאם תברואי,	מתאם דרוג, מתאם תברואי,
crown weir	עלית החתם	recessed fitting (Durham fitting)	recessed fitting (Durham fitting)
dip	תחתית החתם	flange union מחבר-אגנים; חבור-אגנים	מחבר-אגנים; חבור-אגנים
deep-seal trap	מחסום צמק-החתם	gasket	אטם
vent	אור	ground joint	מחבר מ'טש
venting	אוויר	increaser, reducer	מצמדת מצרה
back vent pipe	אור חוזר	lock-nut	אם חוסמת, אם נגדית
circuit vent	אור משתף	long screws	צנור ארוך-תברייג; תברייג ארוך
battery venting	אוויר מקרץ	sweat joint	מחבר לחום-אש
dual vent	אור לשני מחסומים	swing joint	חבור גיד
relief vent	אור פורק	tampion	מפתה
crown vent	אור הברך (העליונה)	tap, screw-tap	מברז
wet vent	אור לח	union	אחוד (ר' אחודות)
wet venting	אוויר לח	Tucker fitting	מתאם חד-תברייגי
stack	קולטן	flux	תלחים (תכשיר הלחמה או רתוך)
stack venting	אוויר בקולטן	fixture	קבועה
terminal	סים	fixture	יחידת ספיקה של קבועות
gate valve	מגוף	(discharge) unit	
bonnet	בית המגוף	slop sink	עביט-שפכים
ball cock (valve)	שסתום-כדור	kitchen sink	משטף
globe valve, disk valve	שסתום דסקי	wash-basin	קצרת-רחץ
ground-key valve or faucet	ברז-מגופה	bath-tub	אמבט
needle valve	שסתום מחטי	W.C.-bowl	אסקה